

PROGRAMA DE BASES DE LA CIRURGIA CLÍNICA. CURS 2026-2027

ASSIGNATURA: BASES DE LA CIRURGIA CLÍNICA (5 crèdits)

Curs:

3er Curs

Responsable assignatura:

J. Troya

Classes teòriques:

23h (0'92 crèdits)

Pràctiques de laboratori (PLAB):

6h (0'24 crèdits)

Pràctica clínica assistencial humana (PCAH):

15h (0'6 crèdits)

Pràctica de habilitats clíniques avançades (PHCA):

6h (0'24 crèdits)

Pràctica de simulació clínica avançada (PSCA):

5h (0'2 crèdits)

Activitats autònomes (estudi/treballs/articles...)

65h (2'6 crèdits)

1. OBJECTIUS (coneixements i habilitats a assolir)

Generals

Conèixer els fonaments -bases biològiques- de la cirurgia i les grans síndromes quirúrgiques.

Conèixer i ser capaç de realitzar algunes de les tècniques quirúrgiques més bàsiques

Classes teòriques

Fonaments -bases biològiques- per l'estratègia assistencial quirúrgica dels traumatismes, infeccions, tumors i d'altres lesions menys freqüents tributàries de cirurgia.

Pràctiques

Adquirir competència amb tècniques quirúrgiques simples a partir de les seves bases teòriques i indicacions, fent servir models clínics no biològics com facilitadors de l'aprenentatge.

Els objectius d'aquesta assignatura es complementen amb els de Fisiopatologia i Semiologia Clínica.

2. COMPETÈNCIES

Les competències i resultats d'aprenentatge estan d'acord amb els que consten a la guia docent

3. CONEIXEMENTS PREVIS NECESSARIS

És aconsellable que l'estudiant hagi assolit les competències bàsiques de les assignatures de primer i segon curs, especialment les relacionades a l'Anatomia i la Fisiologia.

L'alumne matriculat en aquesta assignatura es compromet, en entrar en l'ambient sanitari - clínic en contacte amb els pacients, a seguir la normativa de conducta exposada a la web de la Facultat de Medicina de la UAB, i a conèixer el document de recomanacions de conducta per als estudiants de medicina durant el cicle de formació clínica, respectant les lleis de:

-Llei de protecció de dades 15/1999

-Llei bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de dret i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica 41/2002

Acceptarà així mateix els riscos inherents a l'àmbit clínic i serà coneixedor del document de vacunes recomanades als estudiants de la Facultat de Medicina de la UAB

4. RECURSOS DOCENTS

Classes teòriques

Exposició sistematitzada dels temes amb avaluació continuada valorant les diferents formes de participació dels alumnes en el treball de la matèria pròpia de cada tema.

L'objectiu és potenciar el treball diari de l'estudiant i el desenvolupament de les competències específiques i transversals

Pràctiques

Pràctiques habilitats clíniques avançades (PHCA): 6 grups - 6 h : 2 dies de 8 a 11h.

Exposició sistematitzada dels fonaments, indicacions i aspectes concrets de tècniques simples que ha de conèixer un metge generalista. Pràctiques sobre aquestes tècniques supervisades amb simuladors/models clínics no biològics, per desenvolupar habilitats dificultoses de dur-les a terme en el malalt, perquè les repeteixin tantes vegades com calgui fins aconseguir un correcte aprenentatge amb garantia de competència quan, l'ara alumne, les hagi d'aplicar com a metge.

Colocació de sonda vesical i sonda naso-gàstrica. Introducció als drenatges.

Colocació de vies perifèriques

Pràctiques de laboratori (PLAB): 3 grups – 6h: 2 dies de 8 a 11h

Introducció a la història clínica quirúrgica i aplicació a quadres clínics concrets com la peritonitis i la oclusió intestinal

Pràctiques simulació clínica avançada (PSCA) : 6 grups : 5h : 1 dia 8-11 + 1 dia 9-11

Pràctiques sobre escenaris clínics amb models no biològics.

Reanimació cardiopulmonar – reconeixement i tractament ferides simples

Pràctica clínica assistencial (PCAH): 12 grups - 15h : 5 dies (8 a 11h)

Rotació per diferents escenaris d'un servei de Cirurgia General (consultes externes, urgències, quiròfan) amb l'objecte de tenir una noció del funcionament d'aquest com a metge generalista.

5. PRINCIPALS ASPECTES DE L'AVALUACIÓ

- Per qualificar l'assignatura es valoraran tant els coneixements teòrics com les competències específiques i transversals.
- Les competències pràctiques s'avaluaran totes. L'assistència totes les pràctiques son obligatòries, obtenint una nota de cadascuna d'elles.
- La nota final de l'assignatura, que s'aprova obtenint un mínim de **5**, s'obté de la suma de la puntuació obtinguda a l'examen final (o als dos parcials), més la puntuació a les pràctiques (PHCA/PLAB/PSCA/PCAh), més participació en les classes teòriques (avaluació continuada)).
- En resum, les competències d'aquesta matèria seran evaluades mitjançant:
 - o Avaluació continuada de les competències transversals mitjançant la participació i assistència a les aules de classes estàndar (10% de la nota final)
 - o Avaluació dels continguts pràctics a l'hospital (PCAh) (10% de la nota final) i a PHCA/PLAB/PSCA (fins a un 20% de la nota final)
 - o Prova objectiva sobre els coneixements adquirits dels continguts de les competències específiques amb 40 preguntes d'elecció múltiple i 10 preguntes curtes (60% de la nota final, 30 i 30% respectivament) que es farà servir com a prova de síntesi. Es indispensable superar-la amb una nota mínima de 5 per poder optar a un aprovat de l'assignatura. El parcial constarà de 20 test i 5 curtes i allibera temari a l'ex. final

- o Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de suport, com la cerca bibliogràfica o d'informació
- o Dates exàmens: **PARCIAL 29/10/26 15.30h (T. 1 a l'11). FINAL 20.01.27 9h**
RECUPERACIÓ : 11/06/27 15h

Nota important: La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries. Les dates dels exàmens no es poden modificar

6. CONTINGUT DEL PROGRAMA

6.1. Classes teòriques. Aules unitat docent.

Horari 13.30-14.30h

1.	Historia de la Cirurgia	Dr. Troya - 07-09-26
2.	El quiròfan.	Dra. Tapiolas 08-09-26
3.	Cirurgia dels traumatismes.	Dr. Pacha 09-09-26
4.	Infeccions quirúrgiques comunitàries.	Dr. Troya 10-09-26
5.	Principis de la cirurgia dels tumors benignes i oncològics.	Dr. Cremades 15-09-26
6.	Trasplantament d'òrgans.	Dr. F Espín 17-09-26
7.	Principis de cirurgia preoperatòria.	Dr. I. Blanco 25-09-26
8.	Resposta sistèmica a la cirurgia.	Dra L.Blay 01-10-26
9.	Anestèsia i control del dolor.	Dr E Moret 06-10-26
10.	Alteracions de l'equilibri hidroelectrolític i àcid-base.	Dr. Balibrea 09-10-26
11.	Suport nutricional del pacient quirúrgic.	Dra. Garsot 19-10-26
12.	Cicatrització de les ferides.	Dr. Pardo 21-10-26
13.	Hemorràgia i hemostàsia en cirurgia.	Dra Pascual 23-10-26
14.	Infeccions del lloc quirúrgic.	Dr.a. Gené 26-10-26
15.	Infeccions nosocomials postoperatòries a distància del lloc quirúrgic.	Dr. Corral 04-11-26
16.	Principals síndromes quirúrgiques. Síndromes compartimentals.	Dr. I. Blanco 06-11-26
17.	Shock.	Dr. Balibrea 12-11-26
18.	Abdomen agut 1.	Dr. Tarascó 13-11-26
19.	Icterícia obstructiva extrahepàtica.	Dr Espín 26-11-26
20.	Hemorràgia digestiva.	Dr. J. Troya 01-12-26

21.	Politraumatismes 1. Concepte, fisiopatologia i escenaris assistencials inicials	<i>Dr. Pacha 03-12-26</i>
22.	Politraumatismes 2. Reconeixements primari i secundari	<i>Dr. Pacha 09-12-26</i>
23.	Complicacions postoperatories.	<i>Dr. J. Troya 10-12-26</i>

6.2 Pràctica clínica assistencial (PCAH) (14h). 5 dies --- 8.00 a 11.00 h

Cada grup realitzarà una rotació pels diferents àmbits de treball (consultes externes, quiròfan, urgències) assignat a un grup de cirurgians de les diferents àrees de especialització quirúrgica (Coloproctologia, recte i sarcomes, hepato-bilio-pancreàtica, endocrino-metabòlica i obesitat, esofago-gàstrica y cirurgia mamària i melanoma).

	SEMANA
GRUP	PRÀCTICA CLÍNICA ASSISTENCIAL HUMANA (PCAh)
	8.00 a 11.00 h
1	Dll 21/09/26 al Dv 25/09/26
2	Dv 07/05/27 al Dv 14/05/27
3	Dll 28/09/26 al Dv 02/10/26
4	Dll 05/04/27 al Dv 09/04/27
5	Dll 19/10/26 al Dv 23/10/26
6	Dll 15/02/27 al Dv 19/02/27
7	Dv 09/10/26 al Dv 16/10/26
8	Dll 22/02/27 al Dv 26/02/27
9	Dll 16/11/26 al Dv 20/11/26
10	Dll 26/04/27 al Dv 30/04/27
11	Dll 01/02/27 al Dv 05/02/27
12	Dll 02/11/26 al Dv 06/11/26

6.3 Pràctiques habilitats clíniques avançades (PHCA) Pràctiques simulació clínica avançada (PSCA) Pràctiques laboratori (PLAB)

Profesores: -Vies: Dres Espin/Pardo/Cremades
-Sondes: Dres Blanco/Tapiolas/Corral/Gené
-RCP: Dra Melero
-Sutura: Dres Troya/Pacha
-Peritonitis-oclusión: Dras Pascual/Blay

GRUPS	G	PHCA 8-11h	PSCA 8-11h y 9-11h	G	PLAB 8-11h
1	1	Dll 23/11/26: VIES (Dr. Cremades)	Dll 26/10/26 8-11h RCP	1	Dll 30/11/26: Peritonitis Dm 15/12/26: Oclusión
2		Dm 24/11/26: SONDES	Dm 27/10/26 9-11h: SUTURA		
3	2	Dc 28/10/26: VIES (Dr. Espin)	Dj 19/11/26 8-11h RCP		
4		Dj 29/10/26: SONDES	Dv 20/11/26 9-11h: SUTURA		
5	3	Dj 12/11/26: VIES (Dr. Pardo)	Dll 23/11/26 8-11h: RCP	2	Dv 04/12/26: Peritonitis Dll 14/12/26: Oclusión
6		Dv 13/11/26: SONDES	Dm 24/11/26 9-11h SUTURA		
7	4	Dll 09/11/26: VIES (Dr. Cremades)	Dm 29/09/26 8-11h RCP		
8		Dt 10/11/26: SONDES	Dc 30/09/26 9-11h: SUTURA		
9	5	Dll 05/10/26: VIES (Dr. Espin)	Dj 01/10/26 8-11h RCP	3	Dc 16/12/26: Peritonitis Dv 18/12/26: Oclusión
10		Dt 06/10/26: SONDES	Dv 02/10/26 9-11h: SUTURA		
11	6	Dv 16/10/26: VIES (Dr. Pardo)	Dc 25/11/26 8-11h RCP		
12		Dll 19/10/26: SONDES	Dj 26/11/26 9-11h: SUTURA		

6.4 Tutories

J. Troya-Díaz

Concretar horari de consulta.

Hospital

7. BIBLIOGRAFIA

- Balibrea JL. Patología Quirúrgica. 2007. Marban Libros SL
- Bhangu, Aneel. Lo esencial en ECOE en medicina y cirugía, Elsevier, 1a ed., 2010
- SABISTON Tratado de Cirugía: fundamentos biológicos de la práctica quirúrgica moderna. Courtney M. Townsend.. Elsevier. 2018
- Mandell, G., R. Dolin & John Bennett. Enfermedades Infecciosas. Principios y Práctica. Elsevier, 2017
- Schwartz. Principios de Cirugía. McGraw Hill. 2019
- Recursos d'internet: https://www.aecirujanos.es/Guias-AEC_es_2_1.html

Hoja de Evaluación

Práctica clínica asistencial (08:00 a 11.00h)

Tercer Curso de Grado en Medicina: Bases de la Cirugía

ALUMNO:

GRUPO:

<i>Práctica</i>	<i>Fecha</i>	<i>Descripción actividad</i>	<i>Tutor (firma/sello)</i>
<i>Día 1</i>			
<i>Día 2</i>			
<i>Día 3</i>			
<i>Día 4</i>			
<i>Día 5</i>			

1. La distribución en el Servicio de las prácticas hospitalarias será a cargo del responsable de la asignatura Dr José Troya Díaz
2. La hoja de rotación de las prácticas hospitalarias una vez completa, deberá depositarse en el **buzón 4** de la asignatura situado en el hall de la unidad docente (frente a la secretaría). Dado que las prácticas son obligatorias, es necesaria la entrega de dicha hoja de asistencia para poder ser evaluado en la nota final, siendo responsabilidad del alumno su entrega debidamente cumplimentada.